

Uusi alku 32
Mark 8:34-9:1
Savonlinnan Tuomiokirkko, 9.3.2011

Jeesuksen seuraamisesta

Olemme edenneet Markuksen evankeliumissa jaksoon, joka on tutkimuksessa otsikoitu sanoilla: ”Matka Jerusalemiin” (Mark 8:27-10:52). Jakson alussa Jeesus tosin lähti opetuslapsineen Galilean järven rantamilta pohjoiseen, Filippoksen Kesarean kylien tuntumaan. Siellä hän ilmoitti opetuslapsilleen, että hänen, Messiaan, piti joutua kansan johtajien hylkäämäksi ja halveksimaksi. Hänen pitäisi kärsiä paljon heidän käsissään ja he tappaisivat hänet.

Tämä oli Jeesuksen Jerusalemin matkan tarkoitus.

On oltava valmis uhraamaan kaikki

Jeesus kutsui väkijoukon ja opetuslapsensa ja sanoi heille: ”Jos joku tahtoo kulkea minun jäljessäni, hän kieltäköön itsensä, ottakoon ristinsä ja seuratkoon minua.” (Mark 8:34)

Jeesus puhui Markuksen mukaan nämä sanansa jossain Filippoksen Kesarea –nimisen kaupungin liepeillä olevassa kylässä. Kuulijakuntana olivat opetuslapset ja häntä kuulemaan tullut väkijoukko.

Sanat liittyvät siihen, mitä hän oli hieman aiemmin puhunut omasta kohtalostaan oppilailleen: hän oli matkalla kohti kärsimystään ja kuolemaansa. Hänen seuraajansa joutuisivat myös kokemaan pilkkaa, vainoa, kärsimystä ja jopa kuoleman. Hänen seuraajansa oli pantava kaikki likoon. Kevein perustein ei voinut lähteä mukaan, ei opetuslapsi eikä myöskään Jeesusta kuulemaan tullut satunnainen kiinnostunut.

”Ristin ottaminen” viittaa siihen, että ajan käytännön mukaan kuolemaan tuomitun piti kantaa teloituspaikalle sen ristin poikkipuu, johon hänet naulattaisiin. Jeesus vaati siis, että hänen seuraajiensa piti olla valmiita kuolemaan uskonsa tähden. Piti kieltää itsensä eli olla välittämättä omasta itsesuojeluvaistosta, omasta halusta selviytyä vailla ihmisten pilkkaa ja häpäisyä. Jos aikoi seurata Jeesusta, sai olla varma siitä, että sellaista olisi edessä. Sen saattaisi kestää vain, jos oli valmis kieltämään luonnolliset reaktionsa pilkan, häpeän, kärsimisen ja kuolemanvaaran edessä.

Elämän kadottamisesta ja pelastamisesta

Sillä se, joka tahtoo pelastaa elämänsä, kadottaa sen, mutta joka elämänsä minun tähteni ja evankeliumin tähden kadottaa, on sen pelastava. (Mark 8:35)

Joka tahtoo pelastaa elämänsä, ei lähde Jeesusta seuraamaan. Se on liian vaarallista, ihan noin ruumiillisestikin. Lisäksi tulee ihmisten pilkka ja häpeä, joka seuraa siitä, kun on ottanut Herrakseen ruoskituksi ja ristille joutuvan miehen, niitakin tahtoo välttää se, joka tahtoo pelastaa elämänsä. Varovainen ei siis lähde Jeesuksen matkaan, kohti sitä, mikä häntä odottaa, vaan pysyy turvallisesti siellä Filippoksen Kesarean luona olevassa kylässään.

Mutta tosiasiasa juuri sellainen varovainen ja järkevä ihminen kadottaa elämänsä. Elämä on Jeesuksessa; siitakin huolimatta, että se on hänessä kätkeyty häpeän, kärsimyksen ja kuoleman alle.

Siksi se, joka kadottaa elämänsä Jeesuksen ja evankeliumin takia, se pelastaakin elämänsä. Hän saa omakseen sen, mitä Jeesus on ihmiskunnalle tullut tuomaan: syntien anteeksiannon, yhteyden Jumalaan ja iankaikkisen elämän.

Filippoksen Kesarean lähikylässä tätä puhetta kuuleville elämän kadottaminen ja pelastaminen Jeesuksen takia oli aika konkreettista. Lähes yhtä konkreettista se on nykyisin vaikkapa monissa muslimimaissa. Jos uskoo Jeesukseen ja ottaa kasteen, se merkitsee usein täydellistä välien katkeamista sukuun. Isä kieltää poikansa virallisesti oikeusistuimessa, tekee hänet perinnöttömäksi ja pahimmassa tapauksessa laittaa murhamiehet perään.

Meillä nyky-Suomessa Jeesukseen uskomisen ei tuo mukanaan tällaista konkreettista ”ristin ottamista” eli valmiutta kuolla uskonsa tähden. Silti henkisessä mielessä uskoon tulo merkitsee usein jotain samaa. Jeesuksen seuraamista miettivä joutuu ajattelemaan, että mitä ystävät ja sukulaiset sanovat: he pitävät minua höyrähtäneenä, lapsellisena, tekopyhänä, lahkolaisena, fundamentalistina, outona. Eikö olisi viisaampaa olla ottamatta riskiä? Eikö kannattaisi pysyä sellaisena kuin muutkin? Ei sitä kannata mikään jumalankieltäjä olla, mutta ei myöskään höyrähtää uskonasioihin ja ruveta ”konservatiiviksi”. Kun kulkee maltillista keskilinjaa, silloin pelastaa elämänsä, eikö niin?

Ei. Jeesuksen suhteen ei voi pysytellä ulkopuolisena ja maltillisena tarkkailijana. Jos haluaa saada hänestä sen, mitä hän on tullut maailmaan tuomaan, häneen pitää uskoa omana Vapahtajana. Ja se merkitsee sellaista Jeesuksen ”seuraamista”, että siinä on laitettava kaikki likoon, senkin uhalla, että joutuu Jeesuksen takia kärsimään pilkkaa.

Hyötyjen miettimistä

Mitä hyödyttää ihmistä, jos hän voittaa omakseen koko maailman mutta menettää sielunsa? (Mark 8:36)

Jos haluaa varmistella elämänsä eikä sen vuoksi usko Jeesukseen omana Herranaan ja Vapahtajanaan, niin silloin voi pysyä maailman eli yleisen mielipiteen silmissä tolkullisena ihmisenä. Mutta mitä hyötyä siitä on? Jeesuksessa on ihmisen sielun ainoa kestävä elämä, ainoa pelastus kadotuksesta, ainoa mahdollisuus iankaikkiseen elämään. Ja ainoa mahdollisuus elää aitoa ja syvä elämää jo nyt.

Jeesus on nimittäin ainoa sielun ruoka, joka riittää tyydyttämään ihmiskuntaa jäytävän jumalallisen rakkauden nälän. Siksi, joka hylkää hänet, se menettää sielunsa, vaikka väliaikaisesti näyttäisikin siltä, että Jeesuksen hylkäämällä saa omakseen maailman suosion ja joskus myös sen rikkauksia.

Tämä sana on suunnattu yksilölle, varsinkin sellaiselle, jolla on etsikkoaika. Silloin Jumala puhuttelee erityisesti ja kutsuu luokseen. Hän houkuttelee armollaan, hän tuo esiin myös yksilön sydämen tyhjyyden ja salaisen syyllisyyden Jumalan edessä. Silloin Jumala käyttää myös tällaisia raamatunpaikkoja. Hän sanoo niiden avulla: Usko Poikaani Jeesukseen. Anna hänen olla Vapahtajasi, sitäkin huolimatta, että se ei ole muodikasta.

Samalla tämä sana on suunnattu koko kirkolle. Silläkin saattaa olla kiusauksena muuttaa ja laimentaa sanomaansa, jotta yleinen mielipide hyväksyisi ja ihmiset jättäisivät eroamatta kirkosta ja maksaisivat jatkossakin kirkollisveronsa.

Eräs tällainen nykypäivänä melko yleinen kirkollinen yritys ”voittaa omakseen maailma” on seuraava kelvoton teologia: Kirkko on keskustelufoorumi, jossa ihmiset keskustelevat heille tärkeistä elämäkysymyksistä. Jokaisen mielipide on yhtä tärkeä. Kun kirkossa keskustellaan avoimesti, syvällisesti, suvaitsevasti ja jokaisen näkemystä kunnioittaen, niin silloin, tällaisessa keskustelussa on läsnä ”se voima, jota Jumalaksi kutsutaan”.

Näin mielistellään yleistä mielipidettä ja yritetään kosiskella takaisin kirkosta eronneita.

Mutta samalla kirkko menettää sielunsa. Siitä tulee suolaa, joka on kadottanut suolaisuutensa. Ei yleinen mielipidekään pidemmän päälle kunnioita sellaista kirkkoa. Jeesuksen sanojen mukaan suolaisuutensa menettänyt suola heitetään maahan ja ihmiset tallaavat sen jalkoihinsa.

Tämä on muuten totta ihan kirkkososiologisten tilastojenkin valossa. Kaikkien eniten jäseniään maailman kirkoista menettävät sellaiset länsimaiden suuret kansankirkot, jotka ovat alkaneet tinkimään evankeliuminsa sisällöstä kulttuurisen painostuksen edessä.

Kuolemanvakava asia

Millä ihminen voi ostaa sielunsa takaisin? (Mark 8:37)

Tuo viittaa kuolemaan, joka on meidän jokaisen edessä. Suhde Jeesukseen on asia, jolla on kuolemanvakava merkitys. Tässä elämässä Jeesuksen hylkäävälläkin voi mennä ihan mukavasti, ainakin noin pinnalta katsoen. Mutta kuoleman edessä suurinkaan rikkaus ei auta. Sielu on mennyttä, se joutuu kadotukseen eikä sitä voi sieltä ostaa pois. Jeesuksen hylkääminen siksi, että saisi menestystä tässä maailmassa, se on sulaa hulluutta.

Joka tämän uskottoman ja syntisen sukupolven keskellä häpeää minua ja minun sanojani, sitä on Ihmisen Poika häpeävä, kun hän tulee Isänsä kirkkaudessa pyhien enkelien kanssa. (Mark 8:38)

Jeesus ei siis hyväksy sellaista seuraajaa, joka kieltää hänet ihmisten edessä sitä syystä, ettei halua joutua heidän halveksimukseen uskonsa vuoksi. Kun Jeesus, Ihmisen Poika, tulee kerran takaisin maailmaan viimeiselle tuomiolle, hän ei tunnusta omakseen ihmistä, joka ei ole uskaltanut tunnustautua Jeesuksen omaksi elämänsä aikana.

Pikainen maailmanloppu

Hän sanoi vielä: ”Totisesti, tässä joukossa on muutamia, jotka eivät kohtaa kuolemaa, ennen kuin näkevät, että Jumalan valtakunta on tullut voimassaan.” (Mark 9:1)

Nämä Jeesuksen sanat on tarkoitettu lohdutukseksi. Niitä tarvittiin siksi, että edellä oli ollut niin kovaa puhetta hänen seuraamisensa vaikeudesta. Ei tarvitsisi enää odottaa mahdottoman kauaa, että hän tulisi takaisin ja maksaisi palkan niille, jotka ovat uskaltaneet panna elämänsä likoon hänen tähtensä ja evankeliumin takia.

Uskoiko Jeesus siis siihen, että hänen toinen tulemuksensa ja maailman loppu olisivat noin lähellä, korkeintaan 70 tai 80 vuoden päässä?

Evankeliumin todistuksen mukaan näyttää vahvasti siltä, että hän tosiaan uskoi.

Miten sitten on mahdollista, että maailmaloppu ei vielä olekaan tullut, ei edes yli 1900 vuoden kuluttua. Erehtyikö Jeesus?

Ilmeisesti hän erehtyi. Sanoihan hän itse toisaalla seuraavaa:

Mutta sitä päivää ja hetkeä ei tiedä kukaan, eivät enkelit taivaassa eikä edes Poika, ei kukaan muu kuin Isä. (Mark 13:32)

Vaikka Jeesus oli Jumalan Poika ja hänellä oli jumalallinen luonto, hän oli myös ihminen. Ihmisyyteen kuului inhimilliset sielunkyvyt ja myös inhimillinen tietämisen kyky. Ilmeisesti tässä maailmanlopun asiassa Isä ei ollut sallinut Pojalle tietoa maailmanlopun ajankohdasta ja siksi Jeesus oli tässä asiassa inhimillisen tietonsa varassa.

Uudessa testamentissa on muutamia harvoja kohtia, joitten perusteella näyttää siltä, että alkukristityt odottivat pikaista maailmanloppua. Eräs tällainen on 2 Pietarin kirjeessä:

Erityisesti tietäkää, että lopu aikoina tulee pilkkaajia, jotka ovat omien himojensa vietävinä. He sanovat pilkaten: ”Onko hän muka tullut, niin kuin lupasi? Isämme ovat nukkuneet pois, ja kaikki on entisellään, niin kuin on ollut maailman luomisesta asti.” (2 Piet 3:-4)

Ei Herra vitkastele täyttäessään lupaustaan, vaikka hän joidenkin mielestä on myöhässä. Päinvastoin: hän on kärsivällinen teitä kohtaan, koska ei tahdo kenenkään tuhoutuvan vaan tahtoo, että kaikki kääntyisivät. (2 Piet 3:9)

Niinpä Herran tulemuksen viivästyminen ei aiheuttanut alkukristityille mitään suurempaa ongelmaa, siitäkään huolimatta, että Jeesus itse oli ainakin jossain vaiheessa puhunut pikaisesta maailman lopusta. Kristityt alkoivat uskoa, että vaikka he, Jeesuksen ylösnousemuksen jälkeen, elivät lopun aikoja ja odottivat hänen paluutaan, odotus saattaisi kestää kauankin.

Jeesuksen ylösnousemisen jälkeen koitti hänen kirkkonsa aika. Sen tehtävänä on evankeliumin saarnaaminen kaikille kansoille. Vasta sitten, kun tuo urakka on saatettu päätökseen ja kaikki maailman kansat ovat saaneet kuulla Jeesuksesta, vasta sitten koittaa maailmanloppu.

Silloin teidät pannaan ahtaalle, monia teistä surmataan ja kaikki kansat vihaavat teitä minun nimeni tähden. Monet silloin luopuvat, he kavaltavat toisensa ja vihaavat toinen toistaan. Monta väärää profeettaa ilmaantuu, ja he johtavat useita harhaan. Ja kun laittomuus lisääntyy, monien rakkaus kylmenee. Mutta joka kestää loppuun asti, pelastuu. Tämä valtakunnan evankeliumi julistetaan kaikkialle maailmaan, kaikille kansoille todistukseksi, ja sitten tulee loppu. (Matt 24:10-14)